

İNSAN TİCARETİNİN VE İNSANLARIN FUHUŞ YOLUYLA SÖMÜRÜLMESİNİN YASAKLANMASINA DAİR SÖZLEŞME^{8,9}

Genel Kurul tarafından 2 Aralık 1949 tarihli 317 (IV) sayılı kararla kabul edilmiştir.

24. maddeye uygun olarak, 25 Temmuz 1951 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Fuhuş ve bunun beraberinde fuhuş amacıyla insan ticareti, insan onuru ve değeri ile bağdaşmamaktadır ve bireyin, ailenin ve toplumun refahını tehlikeye atmaktadır. Kadın ve çocuk ticareti ile mücadele konusunda şu uluslararası belgeler yürürlüktedir:

1. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 3 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen Protokol ile değiştirilmiş olan Beyaz Köle Ticaretiyle Mücadele için 18 Mayıs 1904 tarihli Uluslararası Sözleşme,

2. Yukarıda bahsi geçen Protokol ile değiştirilmiş olan Beyaz Köle Ticaretiyle Mücadele için 4 Mayıs 1910 tarihli Uluslararası Sözleşme,

3. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Ekim 1947 tarihinde kabul edilen Protokol ile değiştirilmiş olan Kadın ve Çocuk Ticaretiyle Mücadele için 30 Eylül 1921 tarihli Uluslararası Sözleşme,

4. Yukarıda bahsi geçen Protokol ile değiştirilmiş olan Reşit Kadın Ticaretiyle Mücadele için 11 Ekim 1933 tarihli Uluslararası Sözleşme,

Milletler Cemiyeti 1937 yılında yukarıda bahsi geçen belgelerin kapsamını genişleten bir Sözleşme tasarısı hazırlamıştır ve

1937'den beri yaşanan gelişmeler, yukarıda bahsi geçen belgeleri birleştiren ve 1937 tarihli Sözleşme taslağının esasını ve bunda yapılması istenen değişiklikleri barındıran bir sözleşmeye ulaşılmasını mümkün kılmaktadır:

Bu nedendir ki şimdi Sözleşmeciler Tarafından İşburada Aşağıdaki Konularda Mutabakata Varmaktadır:

Madde 1

İşbu Sözleşme Tarafları, başkalarının arzularını tatmin etmek amacıyla:

1. Bir başka insanı, bu insanın rızası dahilinde olsa dahi, fuhuş için temin eden, kandıran veya ayartan;

⁸ İnsan Ticaretinin ve İnsanların Fuhuş Yoluyla Sömürülmesinin Yasaklanmasına Dair Sözleşme'nin (*Convention for the Suppression of the Traffic in Persons and of the Exploitation of the Prostitution of Others*) orijinal metni için bkz. <http://www2.ohchr.org/english/law/trafficpersons.htm> (erişim: 28 Eylül 2009).

⁹ Bu belgenin İngilizceden Türkçeye çevirisi Defne Orhun tarafından yapılmıştır.

2. Bir başka insanın fuhuş yapmasını, bu insanın rızası dahilinde olsa dahi, istismar eden herkesi cezalandırmayı kabul etmektedir.

Madde 2

İşbu Sözleşme Tarafları ayrıca:

1. Genelev sahibi olan veya işleten veya bilerek genelev finanse eden ya da genelev ve finansman sağlanmasına iştirak eden;

2. Fuhuş yaptırmak amacıyla bir bina veya başka bir yer yahut bunların bir bölümünü bilerek veren yahut kiralayan herkesi cezalandırmayı kabul etmektedir.

Madde 3

İç hukukun izin verdiği oranda, 1. ve 2. maddelerde atıfta bulunulan suçlardan herhangi birini işleme teşebbüsleri ve bunların işlenmesine hazırlık teşkil eden hareketler de cezalandırılacaktır.

Madde 4

İç hukukun izin verdiği oranda, yukarıdaki 1. ve 2. maddelerde atıfta bulunulan hareketlere kasıtlı iştirak de cezalandırılabilir nitelik taşıyacaktır.

İç hukukun izin verdiği oranda, bu iştirak eylemleri, muafiyetin önlenmesi için gerekli olan hallerde ayrı suçlar olarak ele alınacaktır.

Madde 5

Zarar gören kişilerin iç hukuk uyarınca, işbu Sözleşme’de atıfta bulunulan suçlardan herhangi biri ile ilgili yargılamalara taraf olma hakkı bulunan hallerde, yabancılar da vatandaşlar ile aynı şartlar altında hak sahibi olacaktır.

Madde 6

İşbu Sözleşme Taraflarından her biri, fuhuş yapan veya fuhuş yaptığından şüphelenilen kişileri özel bir kayda veya özel bir evrak taşımaya veya denetim ya da bildirim için istisnai şartlara tabi kılan her türlü mevcut kanun, yönetmelik veya idari hükmü iptal veya ilga etmek için gerekli tüm tedbirleri almayı kabul etmektedir.

Madde 7

İşbu Sözleşme’de atıfta bulunulan suçlardan ötürü yabancı Devletlerde verilmiş daha önceki mahkûmiyetler, iç hukukun izin verdiği oranda, şu amaçlar uyarınca dikkate alınacaktır:

1. Sabıka oluşturmak;
2. Suçluyu medeni hakları kullanma konusunda ehliyetsiz kılmak.

Madde 8

İşbu Sözleşme’nin 1. ve 2. maddelerinde atıfta bulunulan suçlar, işbu Sözleşme Taraflarından herhangi birileri arasında akdedilmiş veya bundan sonra akdedilebilecek olan her türlü iade antlaşmasında, iadeye yol açar nitelikte suçlar olarak sayılacaktır.

İadeyi bir antlaşmanın varlığına bağlı kılmayan işbu Sözleşme Tarafları, bundan böyle, işbu Sözleşme'nin 1. ve 2. maddelerinde atıfta bulunulan suçları kendi aralarında iade nedeni olarak tanıyacaktır.

İade, iadenin talep edildiği Devlet hukuku uyarınca kabul edilecektir.

Madde 9

Vatandaşların iadesine kanun tarafından izin verilmeyen Devletlerde, yurtdışında işbu Sözleşme'nin 1. ve 2. maddelerinde atıfta bulunulan suçlardan herhangi birini işledikten sonra kendi Devletlerine dönen vatandaşlar kendi Devletlerinin mahkemeleri tarafından kovuşturulacak ve cezalandırılacaktır.

İşbu Sözleşme tarafları arasındaki benzer bir durumda yabancının iadesi kabul edilmeyecekse, bu hüküm geçerli olmayacaktır.

Madde 10

Söz konusu suçla suçlanan kişi yabancı bir Devlet'te yargılanmış ve mahkûm edilmiş ise, bu kişinin o yabancı Devlet kanunlarına uygun bir biçimde cezasını çekmiş veya cezası bağışlanmış yahut azaltılmış olması halinde 9. madde hükümleri geçerli olmayacaktır.

Madde 11

İşbu Sözleşme'de yer alan hiçbir şey, bir Taraf'ın uluslararası hukuk kapsamında cezai yargılama alanının sınırlarına ilişkin genel meseleye yaklaşımını belirler şekilde yorumlanmayacaktır.

Madde 12

İşbu Sözleşme, atıfta bulunduğu suçların her bir Devlet'te kendi iç hukukuna uygun şekilde tanımlanacağı, kovuşturulacağı ve cezalandırılacağı prensibini etkilememektedir.

Madde 13

İşbu Sözleşme Tarafları, Sözleşme'de atıfta bulunulan suçlarla ilgili olarak iç hukukları ve uygulamaları uyarınca talep mektupları akdetmekle bağlı olacaklardır.

Talep mektuplarının iletimi şu şekilde gerçekleştirilecektir:

1. Yargı makamları arasındaki doğrudan yazışmalarla veya
2. İki Devletin Adalet Bakanları arasındaki doğrudan yazışmalarla veya talepte bulunan Devletin başka bir yetkili makamından talebin yapıldığı Devletin Adalet Bakanına gönderilen doğrudan yazışmalarla veya
3. Talepte bulunan Devletin talepte bulunulan Devlette yer alan diplomatik veya konsolosluk temsilcisi aracılığıyla; bu temsilci talep mektuplarını doğrudan yetkili yargı makamına veya talepte bulunulan Devlet Hükümeti tarafından belirtilen makama gönderecek ve talep mektuplarının akdini teşkil eden evrakları doğrudan bu makamlardan alacaklardır.

1. ve 3. hallerde her zaman, talep mektuplarının bir nüshası başvurunun yapıldığı Devletin üst makamına gönderilecektir.

Aksi kararlaştırılmadıkça, talep mektupları talepte bulunan makamın dilinde hazırlanacaktır, ancak her zaman, talepte bulunulan Devlet bu mektubun kendi dilinde tercümesinin yapılmasını ve bu tercümenin doğruluğunun talepte bulunan makama onaylanmasını isteyebilir.

İşbu Sözleşme Taraflarından her biri, diğer Sözleşme Taraflarından her birine, kendilerinden yukarıda sayılan hangi iletim yöntemi veya yöntemleri ile gönderilmiş talep mektuplarını kabul edeceğini bildirecektir.

Bir Devlet tarafından böyle bir bildirimde bulunana dek, o Devletin talep mektuplarına ilişkin mevcut usulü yürürlükte olacaktır.

Talep mektuplarının akdi, uzman masrafları dışında hiçbir türden harç veya masrafın geri ödenmesi yönünde bir talebe yol açmayacaktır.

İşbu maddede yer alan hiçbir şey, işbu Sözleşme tarafları açısından, suç konularında kendi iç hukuklarında yer alanın aksine bir kanıt biçimi veya yöntemi benimseme taahhüdü olarak yorumlanmayacaktır.

Madde 14

İşbu Sözleşme Taraflarından her biri, işbu Sözleşme’de atıfta bulunulan suçlara yönelik soruşturma sonuçlarının koordinasyonu ve merkezileştirilmesi ile görevli bir hizmet tesis ve muhafaza edecektir.

Bu hizmetler, işbu Sözleşme’de atıfta bulunulan suçların önlenmesi ve cezalandırılmasını kolaylaştırması düşünülen tüm bilgileri toplayacak ve diğer Devletlerin benzer hizmetleri ile yakın temas halinde olacaklardır.

Madde 15

İç hukukun izin verdiği oranda ve 14. maddede atıfta bulunulan hizmetlerden sorumlu olan makamların arzu edilir bulacağı oranda, bu makamlar diğer Devletlerin benzer hizmetlerinden sorumlu makamlarına şu bilgileri sağlayacaklardır:

1. İşbu Sözleşme’de atıfta bulunulan her türlü suçun veya böyle bir suça teşebbüsün ayrıntıları;

2. İşbu Sözleşme’de atıfta bulunulan suçlardan birinden suçlu olan kişilere yönelik herhangi bir kovuşturma, tutuklama, mahkûmiyet, ülkeye kabul edilmeme veya sınır dışı edilme nedeniyle yapılan herhangi bir aramanın ayrıntıları, bu kişilerin hareketleri veya bunlara ilişkin diğer her türlü faydalı bilgi.

Bu şekilde sunulan bilgiler, suçluların eşkâlini, parmak izlerini, fotoğraflarını, çalışma yöntemlerini, polis kayıtlarını ve mahkûmiyet kayıtlarını içerecektir.

Madde 16

İşbu Sözleşme Tarafları, kamusal veya özel eğitim, sağlık, sosyal, ekonomik ve diğer ilgili hizmetler/hizmetleri aracılığıyla, fuhuşun önlenmesi ve fuhuş mağdurlarının ve işbu Sözleşme’de atıfta bulunulan suçlardan ötürü mağdur olan kişilerin rehabilitasyonu ve topluma yeniden uyum sağlamaları için tedbirler almayı veya alınmasını teşvik etmeyi kabul etmektedir.

Madde 17

İşbu Sözleşme Tarafları, göçmenlik veya iltica ile bağlantılı olarak, fuhuş amacıyla her cinsiyetten insan ticaretini kontrol etmek üzere, işbu Sözleşme kapsamındaki yükümlülükleri uyarınca gerektiği şekilde tedbirler almayı veya bu tedbirleri sürdürmeyi taahhüt etmektedir.

Sözleşme Tarafları özellikle şu taahhütlerde bulunmaktadır:

1. Başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere, göçmenlerin veya mültecilerin hem vardıkları hem de yola çıktıkları yerde ve yol boyunca korunmaları için gerekli düzenlemeleri yapmak;
2. Yukarıda bahsi geçen seferin tehlikelerine karşı halkı uyarmak için uygun tanıtımları düzenlemek;
3. Fuhuş amacıyla uluslararası insan ticaretini önlemek için, tren istasyonlarının, havaalanlarının, limanların ve sefer güzergâhının ve kamuya açık diğer yerlerin denetimini sağlamaya uygun tedbirler almak;
4. İlk bakışta söz konusu ticaretin faili veya ortağı ya da mağduru gibi görünen kişilerin gelişi hakkında uygun makamlara bilgi verilmesi için uygun tedbirler almak.

Madde 18

İşbu Sözleşme Tarafları iç hukukları tarafından öngörülen koşullara uygun olarak, fuhuş yapan yabancıların kimliklerinin ve medeni durumlarının tespit edilmesi ve kendi Devletlerinden ayrılmalara neden olan kişinin bulunması amacıyla bu kişilerden ifade almayı taahhüt etmektedir. Elde edilen bilgiler, bu kişilerin neticede ülkelere geri dönmeleri amacıyla, söz konusu kişilerin menşei olan Devlet makamlarına iletilecektir.

Madde 19

İşbu Sözleşme Tarafları iç hukukları tarafından öngörülen koşullara uygun olarak ve bu hukuk kapsamındaki ihlallerin kovuşturulmasına veya bu ihlaller hakkındaki başkaca bir işleme hâle gelmeksizin ve mümkün olduğu oranda şu taahhütlerde bulunmaktadır:

1. Fuhuş amacıyla uluslararası insan ticaretinin yokluk çekmekte olan mağdurlarının ülkelerine geri dönmeleri amacıyla yapılan düzenlemelerin tamamlanması beklenirken, bu kişilere geçici olarak uygun ilgiyi ve bakımı sunmak;
2. 18. maddede atıfta bulunulan kişilerden, ülkelere geri gönderilmek isteyenleri veya üzerlerinde yetkisi bulunan kişilerce talep edilenleri veya kanun uyarınca sınır dışı edilmesi emredilenleri ülkelere geri göndermek. Ülkeye geri gönderme işlemi ancak, gönderilecek Devlet ile kimlik ve uyruğun yanı sıra sınıra varma yeri ve tarihi konusunda anlaşmaya varılmasının ardından gerçekleştirilecektir. İşbu Sözleşme Taraflarından her biri, bu kişilerin kendi topraklarından geçişini kolaylaştırıcaktır.

Yukarıdaki fıkrada atıfta bulunulan kişiler ülkelere geri dönme masrafını kendileri ödeyemeyecek durumda ise veya bu masrafı onlar için ödeyecek bir eş, akraba veya vasileri bulunmuyorsa, menşei Devlet yönündeki en yakın sınıra veya yola çıkarıla-

çağı limana veya havaalanına dek dönme masrafı, ikamet etmekte oldukları Devlet tarafından üstlenilecek ve yolculuğun geri kalan kısmının masrafı menşee Devlet tarafından üstlenilecektir.

Madde 20

İşbu Sözleşme Tarafları, halihazırda almamışlarsa başta kadın ve çocuklar olmak üzere iş arayan kişilerin fuhuş tehlikesine maruz kalmasını engellemek amacıyla istihdam kurumlarının denetimi için gerekli tedbirleri alacaklardır.

Madde 21

İşbu Sözleşme Tarafları, kendi Devletlerinde işbu Sözleşme konularıyla ilgili halihazırda yürürlüğe konmuş olan kanun ve yönetmelikleri ve ardından da yıllık olarak, yürürlüğe konmuş olabilecek kanun ve yönetmelikleri ve yanı sıra Sözleşme'nin uygulanması ile ilgili olarak kendilerince alınan tüm tedbirleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bildireceklerdir. Edinilen bilgiler Genel Sekreter tarafından belli aralıklarla yayımlanacak ve tüm Birleşmiş Milletler Üyelerine ve işbu Sözleşme'nin 23. madde uyarınca resmen bildirildiği üye olmayan Devletlere gönderilecektir.

Madde 22

İşbu Sözleşme Tarafları arasında bu Sözleşme'nin yorumu veya uygulanmasıyla ilgili herhangi bir uyuşmazlık ortaya çıkacak olursa ve bu uyuşmazlık başka yollarla çözüme bağlanamazsa, uyuşmazlık, uyuşmazlık Taraflarından birinin talebiyle, Uluslararası Adalet Divanı'na götürülecektir.

Madde 23

İşbu Sözleşme, herhangi bir Birleşmiş Milletler Üyesi adına ve ayrıca Ekonomik ve Sosyal Konsey tarafından davetiye gönderilmiş olan herhangi başka bir Devlet adına imzalanmaya açık olacaktır.

İşbu Sözleşme onaylanacaktır ve onay belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

Birinci fıkrada bahsi geçen ve Sözleşme'yi imzalamamış olan Devletler Sözleşme'ye katılabilir.

Katılım, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bir katılım belgesi tevdi edilmesiyle yürürlük kazanacaktır.

İşbu Sözleşme'nin amaçları bakımından, "Devlet" kelimesi, Sözleşme'yi imzalayan veya Sözleşme'ye katılan bir Devlet'in tüm sömürgeleri ve vesayet altındaki toprakları ile söz konusu Devlet'in uluslararası olarak sorumlu olduğu tüm toprakları kapsayacaktır.

Madde 24

İşbu Sözleşme, ikinci onay veya katılım belgesinin tevdi tarihini izleyen doksanın-
cı gün yürürlüğe girecektir.

İkinci onay veya katılım belgesinin tevdiinden sonra Sözleşme'yi onaylayan veya

Sözleşme'ye katılan her bir Devlet bakımından, Sözleşme söz konusu Devletin onay veya katılım belgesinin tevdiinden doksan gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 25

İşbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesinin üzerinden beş yıl geçtikten sonra, herhangi bir Sözleşme Tarafı, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne gönderilen yazılı bir bildirimle Sözleşme'den çekilebilir.

Bu çekilme, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tebliğ edildikten bir yıl sonra çekilen Taraf açısından yürürlük kazanacaktır.

Madde 26

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, tüm Birleşmiş Milletler Üyelerini ve 23. maddede atıfta bulunulan üye olmayan Devletleri şu konularda bilgilendirecektir:

- (a) 23. madde uyarınca tebellüğ edilen imzalar, onaylar ve katılımlar;
- (b) İşbu Sözleşme'nin 24. maddesi uyarınca yürürlüğe gireceği tarih;
- (c) 25. madde uyarınca tebellüğ edilen çekilmeler.

Madde 27

İşbu Sözleşme Taraflarından her biri, kendi Anayasası uyarınca, Sözleşme'nin uygulanmasını sağlamak için gerekli yasama tedbirlerini veya diğer tedbirleri almayı taahhüt etmektedir.

Madde 28

İşbu Sözleşme hükümleri, Giriş'in ikinci fıkrasının 1, 2, 3 ve 4. bentlerinde atıfta bulunulan ve her biri, tüm Tarafları işbu Sözleşme'ye taraf haline geldiğinde sona ermiş sayılacak olan uluslararası belge hükümlerini, işbu Sözleşme tarafları arasındaki ilişkilerde ilga edecektir.

Nihai Protokol

İşbu Sözleşme'de yer alan hiçbir şey, insan ticareti ve fuhuş amaçlarıyla başkalarını istismar ile mücadele sağlayan hükümlerin icrası için işbu Sözleşme'de öngörülen daha katı koşullar getiren hiçbir mevzuata hanel getirir şekilde algılanmayacaktır.

Sözleşme'de yer alan 23-26. madde hükümleri işbu Protokol açısından da geçerli olacaktır.